

ÖZYAŞAM GERÇEKLİĞİNDEN KURGUSAL GERÇEKLİĞE YİĞİT OKUR'UN ROMANLARI

Rıdvan SÜZEN* - Macit BALIK**

ÖZ

Türk romanında 1990 sonrasında yayımladığı eserlerle adını duyuran Yiğit Okur (1934-2016), kendinden önceki birikimi romanlarında ince çizgilerle işleyebilen bir yazar olarak edebiyat sahasında yerini almıştır. Yazarın klasik kurgu anlayışıyla yazdığı romanlarının yanında modernist teknikleri kullanarak yazdığı romanları da mevcuttur. Farklı tekniklerle yazdığı romanlarında dikkat çeken hususlardan biri otobiyografik unsurlara fazlaca yer vermesidir. Bu anlatım tarzı en çok, yazarın çocukluk yıllarından başlayıp hayatının her döneminde iz bırakan kişilerin kurgusal anlamda yeniden yaratıldığı başkişi veya yardımcı kişiler üzerinden görülmektedir. Otobiyografik gerçeklik, sadece şahıs kadrosunu değil, romanlarındaki zaman, mekân, çeşitli durum veya olguların yaratılmasında da önemli hareket noktalarından birini teşkil etmektedir.

Yiğit Okur'un özellikle ilk romanında yoğun bir şekilde kullandığı, sonraki romanlarında rahatlıkla izleri görülebilecek otobiyografik bellek yolculukları, sadece yazarın yaşantısına değil, yakın dönem Türkiye'sinin siyasal ve toplumsal yaşamında iz bırakan olaylara da temas etmektedir. Yazarın dokuz romanında da kişisel ve toplumsal tarihin gerçekliği ile kurgusal gerçekliğin çoğu zaman iç içe geçtiği görülür. Bilhassa 1940 ile 1960 yılları arasındaki sosyo-politik sorunlar ve yazarın tanıklıklarının kurgusal yaratımı tetiklediği söylenebilir. Romanların genelinde; özellikle Demokrat Parti dönemi, Kıbrıs sorunu, Yunanistan ile Türkiye arasındaki gerginlikler ve komünizmin Türkiye'deki etkileri, özyaşamsal gerçeklikle iç içe aktarılır. Bu makalede Yiğit Okur'un roman dünyasının oluşumunda önemli etkisi olan otobiyografik unsurlar tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yiğit Okur, roman, gerçeklik, otobiyografi, bellek.

YİĞİT OKUR'S NOVELS FROM AUTOBIOGRAPHICAL REALITY TO FICTIONAL REALITY

ABSTRACT

Yiğit Okur (1934-2016), who made his name known with the works he published in the Turkish novel after 1990, took his place in the literature field as a writer who can process his previous accumulation with fine lines in his novels. In addition to the novels written by the author with an understanding of classical fiction, there are also novels written by the author using modernist techniques. One of the highlights of his novels, which he wrote with different techniques, is that he put too much emphasis on autobiographical elements. This style of expression is most often seen through someone else or sidekicks, who are recreated in a fictional sense, starting from the author's childhood years and leaving their mark in every period of his life. Autobiographical reality is one of the important movement points in the creation of time, space, various situations or facts in his novels, not just his personal staff.

Yigit Okur especially used for the first novel in an intense, autobiographical memory cruises can be easily seen traces of next novel, not only on the author's experiences, near-term is contacted in the event that leave traces the social and political life of Turkey. In nine novels of the author, it is seen that the reality of personal and social history and fictional reality are often intertwined. It can be said that especially socio-political problems between 1940 and 1960 and the writer's testimonies triggered fictional creation. Throughout the novels, especially the Democratic Party era, the Cyprus problem, the tensions between Greece and Turkey and the effects of communism in Turkey are intertwined with the self-living reality. In this article, the autobiographical elements that had an important influence on the formation of Yiğit Okur's novel world will be tried to be identified.

Keywords: Yiğit Okur, novel, reality, autobiography, memory.

* Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, r.suzen63@hotmail.com ORCID: 0000-0002-1654-9474.

** Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, macitbalik@gmail.com ORCID: 0000-0002-4589-0428.

Giriş

Yazarların büyük çoğunluğu özellikle ilk roman veya öykülerinde roman kişileri üzerinden kendi yaşamlarına ilişkin önemli veriler sunarlar. Farklı bir deyişle, yaşantılarında yer alan veriler, tecrübe ve tanıklıklar edebî eserin oluşumunda önemli pay sahibi olabilmektedir. Özellikle kurgusal kişiler üzerinden göze çarpan bu eğilim Türk edebiyatında da dünya edebiyatlarında da oldukça yaygın bir şekilde kendini göstermektedir. “Kafka’dan Pavese’ye, Shakespeare’dan Hemingway’e, Yakup Kadri’ye kadar yazarlar aslında kendileriyle ilgili şeyleri anlatmıştır” (Aktaran: Uğurlu 2010: 96). Neredeyse kendini / ben’ini muhayyilesinde yeniden şekillendirmeyen, özyaşamsal gerçekliğe temas etmeden kurgulayan yazar sayısı bunları yapanlara nispetle yok denecek kadar azdır. Yazarın kurguya taşıdığı bu kişiler, aynı zamanda yazarın kendi ben’ini yeniden inşa etme sürecinde önemli işlevlerle yüklü otobiyografik niteliklere de sahip olmakla birlikte, yazarın tanıklık ettiği dönemle ilgili toplumsal / tarihsel gerçeklikleri de barındırırlar. Bütünüyle gerçekliğe temas etmekle birlikte realitenin yeniden üretilmiş, kurgulanmış olduğunu da gözden kaçırmamak gerekir. Kimi zaman anlatıcı, kimi zaman başkişi veya yardımcı figürlerden biri olabilen bu kişilerin yeniden kurgulanmış yazar-ben’i olduğunu yinelemek gerekir. Böyle de olsa Nüket Esen’in Ahmet Mithat Efendi’nin *Yeryüzünde Bir Melek* eserinin anlatıcısı üzerine yaptığı tespiti Yiğit Okur’daki otobiyografik kişi ve anlatıcılarla özdeşleştirmek mümkündür. Esen’e göre, “Metinde yer alan dramatize edilmiş anlatıcı, ima edilen yazar olarak da adlandırılabilir. Çünkü o gerçek, tarihsel yazar değil, bu yazarın ikinci benliği, metinde kılığına büründüğü kişidir. Yazar, yaşam öyküsüyle örtüşmeyen bir role bürünebilir. Bu durum gerçek yazarı ima edilen yazardan ayırır. Fakat Ahmet Mithat’ın romanlarında bu ikisi neredeyse aynıdır...” (Esen 2006: 27).

Çoğunlukla “ben” anlatımının tercih edildiği metinlerde okurun karşısına yazarın gerçek kimliğine ait unsurlar çıkar. Yazarın özyaşamsal gerçekliğinin metindeki tespiti tek başına edebiyat incelemesi açısından çok da büyük bir buluş, harikulade bir tespit olmamakla birlikte, metnini oluşumuna kaynaklık eden, kurguyu tetikleyen, yazar muhayyilesini harekete geçiren gerçek yaşam etkilerinin tespiti, bir yazarın “nasıl yarattığına, nasıl kurguladığına” ilişkin önemli veriler sunması açısından metni çözümlemede oldukça önemli işlevler icra edebilirler. Philippe Lejeune’ün “otobiyografik pakt” olarak adlandırdığı bu durum, anlatıcı ile başkarakter arasındaki özdeşimi ve bu ikisinin de yazar hakikatine yaptığı göndermeleri açıklar. Bu açıdan kurmaca bir eser, “yazar-anlatıcı-başkarakter arasında birebir ilişki kurmadığı için ve hakikati temsil ettiğini iddia etmediği için rahatlıkla otobiyografik özellikleri ve hakikati içinde barındırır” (Aktaran: Adak 2004: 162).

Bu noktada otobiyografinin bağımsız bir tür olarak ortaya çıkışına, dolayısıyla “otobiyografik anlatım”ın, “otobiyografik izlek”lerin romandaki varlığının hangi süreçlerden geçtiğine, hangi türlerle dirsek teması oluşturduğuna da kısaca değinmek gerekir.

Otobiyografik anlatımların Türk edebiyatında yeni bir teknik olarak belirmesi, Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı sürecinde kendisine yer bulmaktadır. Roman türünün 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra gelişme göstermesiyle beraber özyaşamöyküsünün romana etkilerini de bu tarihsel süreç içinde kavramsallaştırmak gerekir. Fakat adı konmamış olsa da roman ve batılı anlamdaki hikâyenin Türk edebiyatında görülmesinden önce biyografik nitelik gösteren tezkirelerden, kişisel tarihin belirli dönemlerine ilişkin bellek yolculuklarını içeren hatıra(t) gibi türlerin kadim bir geleneğe sahip olduğu da unutulmamalıdır.

Bu bağlamda geçmişe bakılınca otobiyografinin henüz bu isimle yer almadığı dönemlerde Türk edebiyatı sahasında kişinin kendi hayatını ele aldığı türler arasında özellikle anı türünün bu rolü üstlenmekte olduğunun altını çizmek gerekir. Eski Türk edebiyatı sahasında biyografinin yerini tezkireler almış ve o döneme iz bırakan kişilerin yaşantılarına, önemli eserlerine yer verilmiştir. Batı edebiyatında ise özellikle 16. yüzyıl İspanya'sında öne çıkan Picarro anlatılarında, üst sınıf insanlarına karşı verilen mücadeleler aktarılırken de gerçek hayattan alıntılar yapılması, otobiyografik gerçekliğin kurgusal düzlemde yeniden yaratıldığının ilk ve çoğu zaman primitif örnekleri olarak yer almaktadır. Otobiyografik izlerin birçok türün içinde muhtelif miktarlarda da olsa yer almasının ötesinde, müstakil bir tür olarak "otobiyografi" (özyaşamöyküsü) adıyla anılmaya başlaması çok daha sonraya rastlar. Bu doğrultuda denebilir ki; "Batı edebiyatında 1820'li yıllardan itibaren kullanılmaya başlanan "otobiyografi" kendi türsel belirleyici özelliklerini ait olduğu bu bağlam içinde belirginleştirmiş ve kuramsal teorisini oluşturmuştur" (Yazıcı 2006: 190). Bu teorinin Türk edebiyatında geç kullanılması anı veya hatıra türlerinin uzun süre daha revaçta kalmasına imkân tanımıştır. Bununla birlikte yaşam ve özyaşam gerçekliğinden önemli izler barındıran unsurların yer aldığı ilk Türk yazılı ürünlerinden söz etmek gerekir.

Türk edebiyatında birçok ilkleri kendi bünyesinde barındıran Göktürk Kitabeleri, anı tarzının ilk örneği olmasının yanında biyografi ve otobiyografi alanında da ilk olma özelliğini göstermektedir. Bu kitabelerde millet olarak yaşamışlıklar ve yaşanma ihtimali olan durumlar üzerinden önemli hatırlatmalar ve çağrılar yapılmaktadır. Bu da göstermektedir ki Türk edebiyatının hafızasında otobiyografi / özyaşamöyküsü adıyla ayrı bir disiplin halini almamakla beraber bu yazınsal türün izleri bulunmaktadır. Otobiyografinin başlı başına bir yazın türü, bir disiplin hüviyeti kazanması ise ancak 20. yüzyılda gerçekleşecektir. Sanat alanında birçok değişim ve dönüşümün yaşandığı bu yıllar özellikle edebiyat alanında milletlerin birbirinden etkilendiği ve yine birbirine kazandırdıkları deneyimlerin gerçekleştiği yıllardır. "Batılılaşma projesi ekseninde Türk edebiyatına pek çok edebî tür ithal edilmiş ya da var olan türler "batılı" örneklerine devşirilmiştir. Özellikle modernleşmenin bireye ve bireysel özerkliğe tanıdığı ayrıcalık düşünüldüğünde, otobiyografinin Türk edebiyatı açısından geç duyarlılık geliştirdiği bir metin türü oluşu anlam kazanmaktadır" (Yazıcı 2006: 190). Bu bağlamda kişinin kendini merkeze alıp eseri yaratması edebiyat açısından ferdiyetçiliğe dönüş, toplumsallıktan bireyselliğe bir dönüş olarak adlandırılmaktadır. Bireyselleşme şeklinde ortaya çıkan bu sosyolojik dönüşüm, kişide kendiyle hesaplaşma veya yüzleşme durumunu ortaya çıkarmakla beraber yaratılan eserlerde ben merkezli anlatımın okuyucuya takdiminin otobiyografik anlatım tekniği ile mümkün kılındığı görülmektedir.

Kişinin kendi hayatını veya hayatının önemli noktalarını aktarması objektif olma sorununu doğursa da kurgu eksenli olan bu türde aranan esas, gerçekliğe uygunluk değil edebî estetikliğe paralellik göstermesidir. Yazar ve anlatıcı arasındaki kimlik, cinsiyet, coğrafya, düşünce vs. gibi farklılıklar edebî noktada romana değer katan öğeler olarak görülmektedir. Bu da eserin tamamen kurgu dairesinde işlenmesine vesile olmaktadır ki olmayanı var gibi aktarmak roman türünün yaratım özelliklerindedir. En nihayetinde anlatıcının bitki, hayvan veya insan dışı bir varlık olduğu eserlere rastlamak da mümkündür. Bu aşamada önemli olan etken yazarın kendini veya başkasını anlatması değildir. "Üzerinde durulması gereken nokta şudur: Bir romancının kendini veya başkasını anlatması o kadar da önemli değildir. Önemli olan, anlatmak istediğine 'anlatı' boyutu kazandırmasıdır. Herkesin hayatında bir roman gizlidir. Ancak bu 'gizli roman'ı açığa çıkarmak, o kadar da kolay değildir. Romancı yeteneği burada karşımıza çıkmaktadır" (Tekin

2017: 270). Bu yetenek ise kurgu içerisinde kişilerin ve olayların birbiriyle tutarlı olmasında yatmaktadır. Bunun yanında eseri yazardan bağımsız düşünmek de kısır bir döngüye sebep olmaktadır ki her eser bir düşüncenin ürünü olmanın yanında geniş bir tefekkürün neticesidir. Bir anda ortaya çıkmayan veya çıkamayan kurgu sarmalı bu düşüncenin ve tefekkürün mimarının insan kaynaklı olmasından dolayı sahibinden ayrı düşünülemez. “Bir sanat eserinin en aşikâr sebebi yaratıcısı, yazardır. Bu yüzden edebî eserin yazarın hayatı ve kişiliği ışığında değerlendirilip açıklanması, edebiyat incelemesinin en eski ve en oturmuş yöntemlerinden birisi olmuştur” (Wellek-Warren 2015: 85).

1999 yılından itibaren yayımladığı romanlarla adını duyuran Yiğit Okur da dokuz romanın konu ve izleklerinin genelini kendi hayatından, çevresinden seçmekle beraber yarattığı kişiler üzerinde de yine kendi hayatında izler bırakan insanları roman kahramanı hâline getirmiştir. Yazarın dünyaya geldiği Erzincan'da 1939 yılındaki depremden dolayı ailece göçe mecbur kalmaları ve yaşamının geri kalanına İstanbul'da devam etmeleri, yazarın duygu ve düşünce dünyasını, romancı muhayyilesini etkileyen önemli bir olaydır. Galatasaray Lisesindeki eğitim hayatını ve gençlik yıllarında cereyan eden bazı siyasi olayları da romanlarına konu etmiştir. Yurt dışındaki öğrenim hayatını ve bunun neticesinde icra ettiği avukatlık mesleğinde iz bırakan durum, kişi ve olaylar, romanlarının içerik örgüsünü oluşturmakla beraber, söz konusu içeriğin otobiyografik anlatım tekniğinden yararlanılarak aktarıldığı da dikkat çekmektedir. Tam anlamıyla kendini merkezine koyduğu bir roman yazmayan Yiğit Okur'un, anı tarzında kaleme aldığı *Buralardan Geçerken* (2015) adlı kitabı, yazarın hayatını bütünüyle ele alamamakla beraber, belleğinde iz bırakmış olay veya durumları okuyucuya aktarması ve bunların kurgusal karşılıklarının tespit edilmesine katkıda bulunması açısından önemlidir. Bu kitap ile yazarın gerçek yaşamıyla eserleri arasındaki bağlantıyı görmek mümkündür. Yazarın *Hulki Bey ve Arkadaşları* (1999) adlı eseri öykü olarak başlanıp daha sonra romana dönüştürdüğü ilk eseridir. “Amaçsız bir şeyler karalayadururken kalemin ucundan kısa bir öykü çıktı. Öykü azdı, sarmaşıklar gibi boy attı. Roman oldu. İlk romanım *Hulki Bey ve Arkadaşları* 1999 yılının son günlerinde Can Yayınları'ndan çıktı” (Okur 2015: 115). Yazarın kısa zaman aralıklarıyla kaleme aldığı romanları arasında kahramanlar arasındaki isim benzerlikleri ve kimi yerde ortak şahıslar bu eserleri bir bütün olarak da incelenebilir olmayı mümkün kılmıştır. 2011 yılına değin kaleme aldığı dokuz romanındaki otobiyografik yansımalar durum, kişi ve mekân üzerinden ele alınacaktır. Yazarın her bir romanı kendi içerisinde bir konuyu barındırsa da genel çerçeveye bakılınca kahraman, mekân, olay ve bu olaylara bakış aynı isim ve açıdan vücuda gelmektedir. Okur'un romancılığı bu minvalde bir bütünlük göstermektedir. Yazarın, büyük oranda özyaşamöyküsünden ayrıntılar barındıran *Buralardan Geçerken* adlı eserinde, 1939'dan başlayıp ölümünden bir yıl öncesine kadar yaşadıkları ve gördüklerini işleme, romanlarında yer alan özyaşamsal izleri görünür kılması açısından önem arz etmektedir. Böyle de olsa, özyaşamöyküsüne temkinli yaklaşılması gerektiğini etraflıca ortaya koyan önemli bir çalışmada Gonca Gökalp Alpaslan şu noktaya dikkat çekmektedir:

“Özyaşamöyküsü de elbette bir çeşit kurmacadır, yazarın kendi yaşamını yeniden kurgulayıp yazdığı. Ve böyle bakıldığında o da her metnin güvenilmezliğini taşır. Ama bir insanın kendi yaşamı konusunda en doğru kaynak olarak kimi belirleyeceğiz o zaman? Birinin yaşamını okurken, anlatılanların kaynağı ve tek tanığı, şimdi de bu özyaşamöyküsel metnin yazarı / yaratıcısı olan kişinin o yaşamı en iyi bilen kişi olduğunu kabul ederiz. Okurun bu ön kabulü başka bir soruyu -ya da sorunu- beraberinde getirir. Özyaşamöyküsünü, hele bir

yazarın özyaşamöyküsünü 'doğru' okumanın güvenilir ve kesin bir yolu var mı? Bir özyaşamöyküsünde yazı, doğrudan yazarın kendi yaşamından olaylar, anlar, görüntüler, izlenimler, duygu ve değerlendirmelerle birleşmektedir. Bu da beraberinde yeni bir okuma biçimini getirir aslında. Ama yazarın diğer eserlerinden, kurmaca yapıtlarından farklı bir bakış açısıyla okumayı gerektirir" (Alpaslan 2016: 183).

Alpaslan'ın bu yerinde çıkarımının son cümlesi esasında Yiğit Okur'un eserlerine otobiyografik etkiler çerçevesinden bakışımızın şekillenmesinde önemli bir katkı sağlamaktadır. Zira yukarıdaki bilgilerden hareketle, bir yanda yazarın otobiyografik bilgilerle dolu *Buralardan Geçerken* eserine bakışın eleştirel olmasına çalışırken, öte yandan bunları gerçek kabul ettikten sonra kurgusal eserlerine (özellikle romanlarına) yansımalarını tespit ederek bir kurgulama / yaratma resmi ortaya çıkarmanın güç olacağı aşikârdır. Fakat yine yukarıdaki pasajda belirtildiği üzere, "bir insanın kendi yaşamı konusunda en doğru kaynak olarak kimi kabul edeceğimiz" sorusuna yine yazarın kendisini esas almak gerektiği ağır basmaktadır. Bu minval üzere gerek anı türündeki eserinde gerekse çeşitli kaynaklarda yaşamına dair bilgilerden hareketle Okur'daki tecrübe-eser birlikteliğinin fotoğrafını çekmenin yerinde olacağını düşünmekteyiz. Buraya kadar ele alınan bilgiler ışığında otobiyografik anlatım açısından Yiğit Okur'un romanlarındaki otobiyografik yansımalar; en çok şahıslar üzerinden yansıtılmışsa da, yazarın bizzat gördüğü, yaşadığı mekânlar, tanıştığı kişiler, etkisinde kaldığı durum ve olayların da etkisinin yadsınamayacak düzeyde olduğundan söz etmek mümkündür.

1. Otobiyografik Belleğin Şahıs Kadrosuna Etkisi

Yazarın ilk roman *Hulki Bey ve Arkadaşları* adlı eserinde ana kahraman olan Hulki'nin yazar ile arasında ortak birçok yön mevcuttur. Romanda Hulki, Galatasaray Lisesinde okumaktadır. Dört arkadaş ile aralarında kendilerine yaşama karşı 'Yenilmez Armada' ismini vermektedirler. Bu ibare ile arkadaşlık olgusunun kutsi değerlerinden ötürü ayrılmaz olduklarını ve birey olarak bir bütünü teşkil ettiklerini ifade etmektedirler. Bu isim, romanda ilk olarak dört arkadaşın İstiklal Caddesinde çektiği fotoğraf ile ortaya çıkar ki fotoğrafın altına bu sözü yazarlar. 'Yenilmez Armada' isimli arkadaş gurubunun üyeleri yaş itibarıyla ergenlik çağının serüvenlerini yaşamaktadırlar. Mercek altına alınan başkahraman Hulki'dir. Biten okuldan sonra hukuk öğrenimi için yurt dışına gitmesi anlatılır. Yurt dışında hayata tutunmaya çalışan Hulki, babasının ölüm haberiyle yurda geri dönmüştür. Romanın bu aşamasına kadar yazar Yiğit Okur'u görmek mümkündür. En nihayetinde yazarın hayatında da böyle bir serüven görülmektedir. Buna paralel olarak Yiğit Okur da babasının direktifleriyle Paris'e öğrenim görmeye gitmiş ve babasının ölümüyle geri dönmüştür. Bu süreçte Cenevre kendisine daha cazip gelince tiyatro için gittiği yurtdışında hukuk öğrenimi almaya karar vermiştir. Yiğit Okur'un babasıyla arasındaki şu diyalogdan anlaşılmaktadır ki Hulki, bir nebze de Yiğit Okur'dur. "Hukuk Fakültesinden kaydını sildir. Ankara'da konservatuara yazıl. Yaşın hâlâ uygun. Konservatuarı bitirdikten sonra kesem el verirse söz veriyorum seni Paris'e göndereceğim. Tiyatro eğitimi için. Ancak kendine sor gerçek bir komedyen olabileceksen bunu yap" (Okur 2015: 364,365). Yazar bu aşamaya kadar kendi ben'ini *Hulki Bey ve Arkadaşları* romanının merkez kişisi Hulki üzerinden göstermektedir. Gidilen yerin Paris olması seçilen fakültenin hukuk fakültesi ve Hulki'nin yurt dışında iken yetim kalması aradaki benzerlikleri göstermektedir. Bunun yanında yazar ile Hulki arasında özel hayatlarına ilişkin de benzerlikler mevcuttur. Yazarın gerçek hayatta üç aylık bir evlilik hayatından başka bir evliliğinin olmamasının yanında kahraman Hulki'nin de hayatının büyük bölümünü bekâr olarak yaşaması ve yurt dışında iken romanın diğer önemli kişisi olan Katya'dan kalan boşluğu Paris'te

tanıştığı Corinne ile doldurması yine otobiyografik yansımalar içerisinde vücut bulmaktadır. Yazarın, hayatını bekâr olarak yaşaması yine diğer eserlerinden olan *Sıfırlamak* romanının merkez kişisi Hüsamettin üzerinden görmek de mümkündür. Yazarın bu noktada gerçek hayatında evliliğe ve kadına bakış açısı anı kitabından okunabilir. “Kadınları çok sevmiştim, yoksa aşka mı âşıktım? Birkaç ay sürmüş bir evliliğin dışında (bu bile bir flörtün imzalanmış türüydü) hep bekâr yaşadım” (Okur 2015: 114). Bu benzerliklerden yola çıkılarak Yiğit Okur'un aylak yaşam tarzı, disiplin altına girmeyişi, varoş hayatı ve tutunamamasının etkisiyle kurguladığı roman kişileri Hulki ve Hüsamettin üzerindeki özelliklerin bu açıdan yazar gerçekliğine dayandığını belirtmek gerekir. Yazar ile *Hulki Bey ve Arkadaşları* romanındaki Hulki ve *Sıfırlamak* romanındaki Hüsamettin arasındaki yolculuk ve arayış mefhumları üzerinden kurulan özdeşimi de ancak otobiyografik anlatımın sunduğu olanaklara bağlamak gerekir. Yazarın Suna Kılıç ile yaptığı söyleşide anlatıcının *Hulki Bey ve Arkadaşları* romanında yer alan dört arkadaşa ve Hulki'ye yönelik sevecen olmayan eleştirel tavrının sebebini sormuş ve Yiğit Okur olarak kendisini mi anlattığı sorusuna verdiği cevap, roman kişilerinin kurgulanmış benlikleri ile yazarın gerçek ben'i arasındaki özdeşliklerin bilinçli bir tavırla yapıldığını ortaya koymaktadır:

“Hulki Bey ve Arkadaşları yayınlanmasından bu yana bu soru bana pek çok kez soruldu. Soranların arasında köşe yazarları, eleştirmenler, okurlar vardı. Gerçeği söyleyince düş kırıklığına uğradıklarını gördüm. Hulki Bey ile benim aramda hiçbir ilişki yok. Önce fiziki bakımdan yok. Hulki biraz budala, çok yakışıklı, çekici bir erkek. Aile kökenlerimiz de benzemiyor. Hulki'nin dedesi ittihatçı, benim dedem Kuvay-ı Milliyeci. Hulki Bey'in dedesi Enver Paşa'nın peşine takılıp boş bir serüven uğruna Sarıkamış'ta seksen bin vatan evladını kara gömmüş; benim dedem işgalci emperyalistlere karşı dövüşmüş. Atina mapushanelerinde üç yıl esir kalmış, İstiklal Savaşı Gazisi, İstiklal Madalyası sahibi. Hulki'nin babası avukat, benim babam yargıç. Hulki Erenköy'de bir konakta büyüdü, ben apartman katlarında. Böyle bakarsak Hulki ve ben taban tabana zıddız. Ancak bir kez ünlü bir yazar Hanım beni bu konuda o kadar sıkıştırdı ki dayanamadım, “Romandaki kadınlar dâhil, herkes benim.” dedim. Bu kez, “Kadınlar nasıl siz olabilirsiniz?” diye sordu. Hem cinsiyet bakımından hem davranış bakımından bana benzemiyorlarsa, o zaman benzemedikleri kimse ben olduğuma göre, benzemenin ölçütü ben olmuyor muyum? O halde, romanın her ilmiğinde “ben” varım. Böyle bakınca da yan kahramanlar da ana kahramanlar da benim. Özellikle Hulki ve Katya tamamen benim” (Kılıç 2002: 49)

Romanın diğer önemli kişisi olan Katya Fotiyadis de yazar Yiğit Okur'un hayatında iz bırakan ayrı bir kişinin kısmi özelliklerinin ve ölüm sebebini benzerliği romana yansımaları olarak görülmektedir. Yiğit Okur, Muhsin Ertuğrul yönetimindeki bir tiyatrodaki Hamlet'i oynayan Nur Sabuncu ile röportaj yaptıktan sonra ona gizli bir hayranlık duymuş ve bu duygusal eğilim, farklı bir isim altında Nur Sabuncu'nun kurguya taşınmasına yol açmıştır. Yazar, yıllar sonra yazdığı bu romanında birebir bu kişiyi aktarmasa da kahramanın romandaki işlevi ve özellikle romanın sonunda Nur Sabuncu ile aynı şekilde can vermesi otobiyografik yansımalar çerçevesinde değerlendirilmeyi hak eder. “Nur, başladığı tiyatro serüvenini, inişleri çıkışlarıyla bir zaman daha sürdürdü. Sonra Baudelaire'in deyimiyle, sahte cennetlere uzandığı bir gece Kalyoncu Kulluk Sokağı'ndaki evinde, elinden düşürdüğü izmaritle, 70'li yılların sonuna doğru yatağında yanarak öldü. Bu trajik olay çok yıllar sonra *Hulki Bey ve Arkadaşları* adlı romanıma yansıdı: Romanın kadın kahramanı Anna Maria Katya Fodiyadis'de öyle öldü” (Okur 2015: 68). Katya'nın akıbetinin Nur Sabuncu ile aynı olması, romanın son sayfalarında eksilteli cümlelerin art arda geldiği gazete

haberindeki sahnede kendini göstermektedir. "İmparatoriçe diye bilinen Katya Fotiyadis, esrarlı olduğu sanılan sigarasıyla sızdığı yatakta yanarak..." (Okur 1999: 358). Yazarın, biri anı kitabı, biri roman olan bu iki eserindeki gerçek ve hayali kişiler arasında kurduğu bu benzerliği otobiyografi tekniğinin dairesi içerisinde değerlendirmek doğru olacaktır. Diğer yandan yazarın anı kitabında Nur Sabuncu hakkındaki bilgilerin kısıtlı olmasından dolayı diğer özelliklerinin ne ölçüde Katya'ya benzediği bilinmemektedir.

Sıfırlamak romanında kahraman Hüsamettin'in öğretmeni olan Natıka'nın romandaki ana işlevi, kahraman üzerinde psikolojik durumların aracısı olmaktır. Ölüm düşüncesinin kahraman üzerinde, gidip bir daha gelememek anlamını çağrıştırması ve şema oluşturma evresinin olduğu görülmektedir. "Birdeyken sınıf öğretmeni Natıka Hanım, "Hüsam sen aptalsın!" der, cetvelin ince kenarıyla kafasına vururdu. Hüsamettin için için ağlar, "öldüreceğim bu kadını," derdi. Ölüm sözcüğünü ilk kez üç yaşındayken duymuştu. "Baban öldü," demişlerdi. Ölümü, eve tekrar gelmemek gibi algılamıştı. Natıka öğretmen ölürse bir daha sınıfa gelmeyecek demektir" (s.28). Hüsamettin ile öğretmeni Natıka arasındaki bu ilişki Yiğit Okur'un çocukluk yıllarının bir kesitine denk gelmesi ortak sonuçları doğurmaktadır. Çünkü Yiğit Okur depremden sonraki hayatının mutsuz zamanlarını deprem ile ilişkilendirmektedir. Romanın ana kahramanında ölüm ile geri gelememe düşüncesi ve Yiğit Okur'da da mutluluk ile deprem sonrası Tavşanlı'da geçirdiği zaman gibi. "Depremden bu yana, Tavşanlı benim için ilk defa mutlu bir çocukluk süreci olmuştu. Natıka Öğretmen'i de, sınıfları da, sınavları da unutmuştum" (Okur 2015: 97). Bu doğrultuda gerçek ve kurgu dünyasındaki iki şahsın isim ve duygu benzerliğini Yiğit Okur cephesinden romana yansıyan otobiyografik etkiler olarak görmek mümkündür.

Yiğit Okur *Piyano* romanını da gerçek hayattan esinlenip kaleme almıştır. İstanbul Pera müzesinde hâlâ sergilenmekte olan piyano ve onun hikâyesi romana aktarılmıştır. Piyanonun asıl sahibi olan opera sanatçısı Maria Callas, hocası olan Elvira de Hidalgo'ya armağan ettiği ve romana konu olan bu piyano, bir akşam yemeğinde Yiğit Okur'un, hikâyesini Mordo Dinar'dan dinleyip esinlenerek yazdığı yapıt olarak görülmektedir. Bu piyano çeşitli el değiştirmelerden sonra Galatasaray Lisesi mezunu ve aynı zamanda avukat olan Mordo Dinar'a kalmıştır. Yiğit Okur, bu romanında esinlendiği piyanoyu ve piyanonun asıl sahibi olan Maria Callas'ı ve Maria Callas'ın hocası olan Elvira de Hidalgo'yu roman kurgusuna dâhil etmiştir. Gerçek hayattan aldığı bu kişiler roman anlatıcısı ve aynı zamanda ana kahraman olan Cevat Bey üzerinden aktarılır. Otobiyografik yansımalar bu romanda Yiğit Okur cephesinden özellikle kişiler ve piyano üzerinden yapılmakla beraber romanın sonunda piyanonun da bir kişilik kazandığı görülmektedir. Örneğine az rastlanan bu durum zamanın herhangi bir varlık veya eşya üzerindeki tahakkümü olarak da adlandırılabilir. "Tek gözü kalmıştı. Böğründe ydi. Baltayı başımın üstünden çevirip yapıştırdım. Gözü çıkmadı kapandı. Gözünü kapattığı yerden kan fışkırdı. Piyano kan içindeydi. Baltanın ağzını, sapı kan. Ellerim... Ellerimi ipek gömleğime sildim. Baltayı piyanonun yırtılmış karnına attım" (s.431). Gerçeğin, kurgu dairesinde yaratılmış bir ürüne dönüşmesi yine otobiyografik öğelerle sağlanmıştır.

Yazarın son romanı olan *Yazamadığım Romanın Öyküsü* adlı eserin bir noktasına kadar anlatıcısı Yiğit Okur'dur. Bu noktadan sonra da romandaki olayda etkin rol oynayan ve romanda profesör olarak geçen kişi, anlatıcıdır. Yiğit Okur, İsviçre'de iken bir gazete haberinden yola çıkarak yıllar sonra yazmaya çalıştığı romanın konusunu bu romanda otobiyografinin itkişiyle yansıtmaya çalışmıştır. Yazar bu eserinde tam anlamıyla kurgu oluşturmamış sadece yazmak isteyip de yazamadığı romanın konusunu ele almıştır. Bu konuyu da ikinci anlatıcı olan profesör

ile tesadüfi bir karşılaşmanın sonunda okuyucuyla paylaşmıştır. En nihayetinde romanda geçen olay, kişi ve durumlar yazarın gerçek hayatta karşılaştıklarıdır.

“Sayfanın altında bir sabah vurdum kafayı kuş tüyü yastığa aldım gazeteyi elime. Manşetten sonra başlıklara şöyle bir göz attım. Birinci sağ köşede bir başlık:

Beraat:

Beraat' sözcüğü bana öbür başlıklardan daha garip daha ilginç geldi. Tek sütuna yazılmış kısa bir haber. “Bale şehrinin hayvanat bahçesindeki eşeğe cinsel tecavüzde bulunan Türk işçi beraat etti.” Yargıç eşekle cinsel ilişkiye girmek sanığın örf ve âdetinde olduğu gerekçesiyle beraatine karar verdi.” Bir kahkaha attım. Kalktım yataktan. Bir sigara, bir kahve daha” (s.16).

Bu romandaki kişiler ve olay yazarın yazmak isteyip de yazamadığı kurgunun temelini oluşturmaktadır. Ciddi manada bir araştırma ve inceleme yapılması dâhilinde yazar tarafından manşette geçen konu temel alınarak roman disiplinde bir eserin yaratılacağı yazarın söylemlerinde görülmektedir. Bu romanda anlatıcının değişmesinin ardından ortaya çıkan olay, mekân, kişi ve durumların tamamen gerçek hayattan alınması, otobiyografik dürtüyle oluşturulduğu kanaatini güçlendirir.

2. Bellek-Mekânın Romandaki İzdüşümü

Yiğit Okur hayatının büyük bir bölümünü çocukluk döneminden sonra geldiği İstanbul'da geçirmiştir. Özellikle Beyoğlu, yazarın düşünce dünyasında önemli bir karşılık bulmuştur. Galatasaray Lisesinin İstiklal Caddesinde olması ve yazarın bu okulun öğrencisi olması, romanlarında mekân olarak kullanmasındaki en önemli etkidir. İlk romanı olan *Hulki Bey ve Arkadaşları* adlı eserinde başkahraman Hulki'nin bu okulda okuması yazarın mekân açısından oluşturduğu otobiyografik bir etkidir. Roman kahramanlarından Salih'in genelevde Şükran adlı hayat kadını ile buluşmaları ve bu buluşmaların Beyoğlu'nda olması mekânın tarihsel özelliğine bir atıftır ki İstanbul'daki ilk genelevler bu semtte açılmıştır. “Galata, Beyoğlu civarı, romanlarda ahlaki zayıflığın en üst boyuta vardığı semtler olarak görülür. Birahaneler, meyhaneler, genelevler, hep Beyoğlu'ndadır” (Akyüz Sizgen, 2009: 203). Yazar aynı zamanda dönemdeki gayri ahlaki sapmaları Şükran ve Salih arasındaki buluşmalarda yansıtmaktadır. Kurgunun bu noktadaki açıları yine yazarın gerçek hayattaki mekânlar üzerinden eserlerine aktardığı otobiyografik yansımalarıdır. Bunun yanında *Hulki Bey ve Arkadaşları* da Galatasaray Lisesi, Hüseyin Ağa camii, Katya'nın sahne aldığı eğlence merkezi ve bunun yanında genelevin aynı semtte birbirine yakın mesafelerde olması yazarın şahit olduğu mekânların romandaki yansıması olarak görülmektedir. Çünkü bu eserlerde çizilen mekânların kurguya olan etkileri uzun bir gözlemin ve bu yerlerde yaşamanın nihayetinde ortaya çıktığı görülmektedir.

Güvercinler romanında kahraman Saffet'in Süleymaniye Cami civarındaki güvercinlerle ilgilenmesi ve bu bağlamda tutkuyla onlara bağlanması da yazarın gerçek mekânlardan esinlenerek ve yine İstanbul'u merkez alarak otobiyografik öğeleri mekân üzerinden yansımasıdır. “Konağa bitişik Süleymaniye Camii'nin avlusunda, şadırvanın altında uçuşan güvercinlere kafayı takmıştı. Her akşam okul dönüşü, çarşıya gitti; okul harçlığıyla darı aldı” (s.11). Romanın kapak fotoğrafında da Eminönü Yeni Cami'nin güvercinli hali resmedilmiştir. Mekân olarak özellikle Süleymaniye Cami ve Eminönü Yeni Cami civarının seçilmesinde bu mekânların güvercinlere ev sahipliği yapıyor olması yatmaktadır. Yazarın bu aşamada güvercinlerle bir geçmişinin olması romana ilham kaynağı olma noktasında önem teşkil

etmektedir. “Öğrenciliğim döneminde Dükaliğin nüfusu yaklaşık 1000 kişiydi. Sınıf sayısı 48, öğretmen sayısı 96, hademe sayısı 62. Bunlara çavuş denirdi. Bir de güvercinler vardı. Sayısı yüzleri aşıyordu. Bunlar çatıyı mesken tutmuşlardı. Kıtık zamanı güvercin eti yediğimiz olmuştu. Ama önemli olan güvercin eti değil, bokuydu” (Okur 2015: 308). Anı kitabında çocukluk dönemine ait bu pasaja yer veren yazar romanında ise başkahraman Saffet'in Süleymaniye Camii dönüşü eve aldığı güvercinlerden dolayı annesinden işittiği azarlarla göstermektedir. “Gözü kör olasıca, güvercin bokuna boğdun evi! Mekruh ettin evi” (s.11).

Yazar, *Piç Osman'ın Pabuçları* adlı romanında da ana kahraman Osman üzerinden sokak çocukluğunu anlatmasının da otobiyografik arka planı olduğundan söz etmek mümkündür. Zira Okur'un Erzincan depresyonundan sonra ailesiyle İstanbul'a gelmesinin ardından, depresyonun dolayısıyla oluşan sorunlu çocukluk döneminin geçirildiği İstanbul sokaklarına ilişkin muhayyilesini harekete geçiren izlenimler, romanın bir mekân unsuru olarak sokak yaratımında önemli bir hareket noktası olmaktadır. Yazar, sokaktan hareketle yarattığı kahraman üzerinden kendini merkeze alarak otobiyografik belleğe dönük bir yolculuk yaptığını şu sözlerle dile getirmiştir: “İstanbul'daki ilk üç yılım depresyonun travması içinde geçmişti. Korku, bilinmezlik, kuşku, güvensizlik... Bir türlü kendim olamıyordum; bir boşlukta dönüyor sürekli düşüyordum” (Okur 2015: 190). Bu ve diğer romanlarında önem arz eden 6-7 Eylül olaylarına ev sahipliği yapan Taksim de yazarın yine gerçek hayatta çokça görüp yaşadığı yerlerdendir. “Sopalı adamlar vura kıra Taksim'e doğru yürürken, iki yanlarından şişip genişliyorlardı. Yaya kaldırımlarında duranların bazıları onlara katılıyor, bazıları korku içinde gittikleri yönden dönüp ters yöne yürüyor: Korkularını yenemeyip şaşkın, tekrar geldikleri yöne dönüyor ama korkudan ilerleyemiyor, oldukları yerde kalıyorlardı” (Okur 2015: 351) Gerçek hayatından alıntı yapılan bu kısımda yazarın o günü görmesi ve Taksim'in de buna mekân olması yazarın *Hulki Bey ve Arkadaşları* romanı başta olmak üzere *Güvercinler* ve *Piç Osman'ın Pabuçları* gibi romanlarında kurgunun başköşesinde olmasının ana sebeplerden biridir. Yargıyı destekleyen durum ise yazarın hayatının önemli evresinin -çocukluk gençlik başta olmak üzere- bu semtte geçmesi ve en çok etkilendiği iki şehirden bir olan İstanbul'un kozmopolit yapısında yatmaktadır.

3. Siyasal ve Toplumsal Belleğin Yansımaları

Yiğit Okur'un romanlarındaki otobiyografik unsurların bir bölümü yazarın hayatının bir kesitinde tanıklık ettiği toplumsal olaylar ve benzer durumlar karşısında “gerçek gerçeklikte” yaşadıklarının kurgusal evrenin oluşumuna önemli katkılar yapmasıyla ortaya çıkmaktadır. Fakat bu etkileri olduğu gibi değil, birtakım benzerlikler üzerinden tespit etmek gerekir. Zira kişisel tarihinde yaşadığı kimi durumları, kurgunun gerektirdiği birtakım dönüşümler dâhilinde romana yansıtmıştır. Yazarın özellikle ilk iki romanında 6-7 Eylül olaylarının izleri görülürken *Piç Osman'ın Pabuçları* eserinde bu olayın devamında meydana gelenler yansır. Yazar, gençlik dönemlerinde şahit olduğu bu olaylarda bizzat o gün Taksim Meydanındaki arbedeyi gözlemlemiş ve romanlarında konu olarak ele almıştır:

“1955 yılının 6 Eylül akşamı birçok kamyon Şişhane Yokuşu'nu tırmanıp Tünel'in kapısı önünden geçtiler; İstiklal Caddesi'nin ağzında durdular. Kamyonların kasalarında ayakta adamlar duruyordu. Sallantıda düşmemek için birbirlerine omuzlarından tutunmuşlardı. Hep bir ağızdan bağıyorlardı:

“Kıbrıs Türk'tür, Türk kalacaktır; Rumlar puştur, puşt kalacaktır!..”

Hep bir ağızdan söyledikleri bu sloganı bunlara kim öğretmişti?

Bu kadar adamı kim bir araya getirmişti” (Okur 2015: 350).

Bu dönemde liseden mezun olmuş üniversiteye hazırlanan Yiğit Okur, Taksim Meydan'ındaki korkulu iki günün izlenimlerini yıllar sonra eserlerinde kurgunun önemli köşe başlarına koymuştur. Bu dönemin iç siyasi olaylarını da eserlerinde işleyen yazar komünizmin Türkiye'deki yansımalarını özellikle *Güvercinler* ve *Piç Osman'ın Pabuçları* adlı eserlerinde ele almıştır. *Güvercinler* romanında Saffet Bey üzerine anlatıcının eğilimi: “Dokunsalar ağlayacaktı. O, devrimlerin inançlı, sadık, çalışkan bekçisiydi. Cumhuriyetin onurlu bir memuruymdu. Gerçi ona “Deli Saffet” dediklerini biliyordu. Ama bir de komünist Saffet! Olamaz! Ama neredeyse olmuştu” (s.93) şeklinde olmuştur. *Güvercinler* romanında geçen bu kısım roman kahramanı Saffet'in komünist olmakla suçlanmasının anlatıcı tarafından yorumudur. Türkiye'nin yakın tarihindeki bu gibi siyasi olaylara şahitlik eden Yiğit Okur otobiyografik anlatım tekniğinin imkânlarını kullanarak bu ve benzeri şekillerde pasajları kurguya dâhil etmiştir. Yine bu eserinde inanç, devrim, cumhuriyet gibi ibarelerin kullanılması romanların genelinde yaratılmak istenen idealist kişiliğin bir görünümüdür.

Sıfırlamak romanında bunalımlar yaşayan ana kahraman Hüsamet'in psikolojik dünyası ile yazarın çocukluk dönemleri arasındaki benzerlikler de görülmektedir. Çocukluğundan ilk gençliğine kadar etkisini hissettiği depremi, *Deniz Taşları* romanında ana kahraman Tarık'ın tutunamaması yazarın bu yıllardaki arayış yolculuğu kalıbına sığdırılmaktadır. Bu aşamada yazarın annesine olan eğilimi onda bir boşluk hâlini de ortaya çıkarmıştır. “Depremden bu yana, annemin göz altlarında oluşan koyu mor halkalar giderek büyümüşü. Benden gizleyerek ağladığını, bende gizli gizli izliyordum” (Okur 2015: 53).

Kıbrıs sorunu dolayısıyla çıktığını iddia ettiği 6-7 Eylül olaylarını romanlarına alan yazar, bu ortama uygun kişiler de yaratmıştır. *Hulki Bey ve Arkadaşları*'nda Katya'nın Yorgo adında babası, Andon adında abisi olması ve bunun yanında Katya'nın da Rumca ateş anlamına gelmesi yazarın dönemin İstanbul'unun çok renkli yapısına ve olayların merkezi olması itibarıyla kişiler arasındaki kültürel farklılıklara bir gönderme mahiyetindedir. Herhangi bir ideoloji veya parti ile ilişkisi olmayan yazarın dünya görüşünü keskin sınırlarla çizmek de bu bağlamda doğru olmamaktadır. İstanbul'un farklı etnik kimlikler üzerindeki etkisini ve özellikle Rumlar ile Türkler arasındaki mekânsal olarak ortak paydaları ve aynı çatı altında yaşayabilmelerini ve özellikle Katya ile Hulki Bey arasında cereyan eden aşk ile insanlar arasında yaşam ve sevgide sınır tanımazlığını ortaya koymaktadır. Diğer yandan romanlarının genelinde belirgin bir durum olarak göç olgusu üzerinde durulmuştur. Yazar, çocukluk dönemlerinde memleketi Erzincan'dan Anadolu'nun farklı yerlerine ve oradan da İstanbul'a gelmesi, yarattığı kahramanlar üzerinde de bu durumu göstermesine sebep olmuştur. İlk romanında Hulki'nin eğitim için yurt dışına gitmesi, *Güvercinler* romanında kahraman Saffet Bey'in Rusya sınırından sonra ismi geçmeyen bir ilçeye Kaymakam olarak atanması, *Piyano* romanında piyanonun birden farklı yerde görülmesi ve göçe tâbi tutulması, *Topal Viktor'un Anıları* romanında Viktor'un Paris'ten Rusya'nın Kızıl Meydanı'na kadar gelmesi, yazarın kendinden yola çıkıp göç olgusunu romanlarında ele alması olarak görülmektedir. Yine bu yargı da yazarın çocukluğuna inilirken görülen hareketlikler olarak kendini göstermektedir.

Sonuç

Türk edebiyatında öykü, şiir ve tiyatro gibi farklı türlerde kalem oynatan Yiğit Okur, asıl ününü roman sahasındaki başarısıyla elde etmiştir. Bunun arkasında yatan en büyük sebeplerden biri yaşadıklarıyla kurguyu aynı dairede verebilmesidir. Her yarattığı kahramanda kendinden bir parça bulduran yazar tam anlamıyla kendini merkeze aldığı bir eser ortaya koymamıştır. Hulki Bey ile bir yönünü, Hüsamettin Bey ile başka bir yönünü, Saffet Bey ile de yine farklı bazı yönlerini kurguya aktarmıştır.

Yazar, kişi yaratımında otobiyografik dürtüyle hareket ettiği gibi, mekân seçmede de muhayyel mekânlardan kaçınmış tam anlamıyla kişisel tarihinde yer etmiş, yaşamının bir bölümünde havasını teneffüs ettiği yerleri romanlarında yeniden yaratmıştır. Mekânın kişiyi yaratma düsturundan hareketle ondaki mekânlar da yine kendisinde vücut bulan yerlerdir. Bu yerler arasında özellikle âşık olduğunu iddia ettiği iki şehirden biri olan İstanbul öne çıkar. Özellikle de yazarın yaşamında önemli bir karşılığı olan Beyoğlu sokaklarının Türkiye'nin sosyal, siyasi ve kültürel bağlamda birçok şeye ev sahipliği yapmasının da etkisiyle Okur'un romanlarına yansıdığı görülmektedir. Yine romanlarında karşılık bulan önemli bir etken de kadın kimliğidir. Kimi yerde erkeği tamamlayan bir unsur -Katya ile Hulki- kimi yerde annelik duygusunun aile kurumunun baş mimarı ve sevgi abidesi -Sıtkı ile annesi Hanifana- yine kimi yerde hayatının her anında yanında yer alan hayat arkadaşı -Saffet ile Kevser- olan ana karakterler olarak kadınlara yer vermiştir. Bu aşamada annesinden yola çıkan yazar kendi hayatında Erzincan depreminden sonra göçe mecbur kalmalarıyla hayatının her aşamasında yanında olan annesinin güçlü görünümünün ortaya koymaya çalışmıştır. Öte yandan Yiğit Okur'un yaratıcılığını harekete geçiren önemli bir otobiyografik gerçekliklerin, tanık olduğu durum ve olaylar olduğu, bunlar arasında da özellikle 6-7 Eylül olaylarının, göç olgusunun, Kıbrıs sorunu ve buna bağlı olarak gelişen Türk-Yunan gerginliğinin tarihsel bir gerçeklik olarak yer aldığını da kaydetmek gerekir. Başka bir deyişle tanık olunan dönemin politik ve sosyolojik devinimler, yıllar sonra romanların kurgusunu oluşturan önemli bir etken olarak Yiğit Okur'un yararlandığı özyaşamsal gerçekliklerdir.

KAYNAKÇA

Adak, H. (2004). "Otobiyografik Benliğin Çok-Karakterliliği: Halide Edip'in Romanlarında Toplumsal Cinsiyet", *Kadınlar Dile Düşünce*, (Der. Sibel Irzık-Jale Parla), İstanbul: İletişim Yayınları.

Alpaslan, G. G. (2016). *Özyaşamöyküsünde Yazarın Yeniden Doğuşu*. Ankara: Ürün Yayınları.

Çetin, N. (2012). *Roman Çözümleme Yöntemi*. Ankara: Öncü Kitap Yayınları.

Esen, Nükhet, (2006), *Modern Türk Edebiyatı Üzerine Okumalar*, İstanbul, İletişim Yayınları.

Kılıç, S. (2012). "Doğada Gülen Tek Varlık İnsan, Ama İnsanın Durumu Gülünç". (Söyleşi), *Virgöl*, Aralık, S. 57, s. 49-51.

Okur, Y. (2015). *Buralardan Geçerken*. İstanbul: Can Yayınları.

Okur, Y. (2015). *Sıfırlamak*. İstanbul: Can Yayınları.

Okur, Y. (2016). *Güvercinler*. İstanbul: Can Yayınları.

Okur, Y. (2011). *Yazamadığım Romanın Öyküsü*. İstanbul: Can Yayınları.

Okur, Y. (2011). *Piyano*. Can Yayınları: İstanbul.

Sizgen, B. A. (2009). *Mithat Cemal Kuntay ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Romanlarında İstanbul*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi

Tekin, M. (2017). *Roman Sanatı*. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Uğurlu, S. B. (2010). *Adalet Ağaoğlu'nun Hayatı, Roman ve Hikâyeleri Üzerine Bir Araştırma*, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Wellek, R.-Waren, A. (2015). *Edebiyat Teorisi*. (Çev. Ö.Faruk Huyugüzel). İstanbul: Dergâh Yayınları.

Yazıcı, N. (2006). "Türk Edebiyatında Otobiyografi". *Türkbilig*, 11, s. 189-217.